

Než přišlo cunami

GALLE: ZAŠLÁ SLÁVA KOLONIÁLNÍHO PANSTVÍ

Před čtyřmi lety pustošilo jihovýchodní Asii cunami. Vedle Thajska nebo Indie se nevyhnulo ani Srí Lance. Zasažen byl i přístav Galle na jižním pobřeží země.

Památka UNESCO, opevněné historické město, sice záplavové vlně odolala, ale přilehlé město a jeho okolí byly naprosto zničeny.

Přístav v Galle a jeho okolí rádi vyhledávají potápěči, protože se tu nachází několik desítek lodních vraků.

Dne 26. prosince 2004 vzniklo u severozápadního pobřeží indonéského ostrova Sumatry mohutné zemětřesení, které bylo dokonce pátým nejsilnějším zemětřesením od dob, kdy se otřesy vědecky měří. Posun tektonických desek v pásu dlouhém přes 1000 kilometrů a širokém 100 kilometrů posunul mořské dno o dvacet metrů horizontálně a pět metrů vertikálně. Uvedl do pohybu miliony tun vody a vyvolal mořskou vlnu, tzv. cunami, která se šířila celým Indickým oceánem rychlostí až 700 kilometrů za hodinu. Kromě nejbližší Indonésie zasáhla Thajsko, Indii, Srí Lanku a dosáhla i do východní Afriky.

Na Srí Lance zdevastovala zejména východní a jižní pobřeží

ostrova. Na pobřeží se ničivá vlna zvedla až do výšky deseti metrů a v závislosti na tvaru terénu pak s brutální silou pronikla až dva kilometry hluboko do vnitrozemí. Domy, pole s úrodou, rybářské lodě – všechno bylo zpustošeno. V důsledku cunami zahynulo na Srí Lance 50 tisíc lidí, nejvíce mimo Indonésii. Počet obyvatel, kteří přišli o příští, byl odhadován na milion.

Vlna cunami zapříčinila i největší železniční neštěstí v dějinách železniční dopravy: na trati Kolombo – Galle smetla rychlík s 1500 cestujícími.

Zasažen byl i přístav Galle, ležící na jižním pobřeží Srí Lanky. Opevněné historické město, zapsané na Seznam světového kul-

turního dědictví UNESCO v roce 1988, sice záplavové vlně odolalo, ale přilehlé město a jeho okolí byly zcela zničeny. V samotném městě zahynulo několik tisíc obyvatel. Na pomoc postiženým se tehdy přímo do Galle vydaly i některé české humanitární organizace.

Jaké bylo město Galle?

Galle je starobylý přístav chráněný poloostrovem, ležící na jedné z hlavních oceánských tras mezi Arábií a Asií. Ačkoliv přírodní přístav chrání lodě před severovýchodním monzunem, nechrání je proti jihozápadnímu monzunu. Navíc je samotný vjezd do přístavu poněkud nebezpečný, protože pod mořskou hladinou se skrývá

jí četné útesy, a každý rok se tady potopí alespoň jedna větší loď.

Místní obyvatelé však o odstranění skal nechtějí ani slyšet – věří, že podle staré legendy by se město ihned potopilo do moře. Přístav a jeho blízké okolí jsou proto vítaným cílem potápěčů, protože se zde nachází několik desítek lodních vraků; dvě potopené plachetnice určitě pocházejí až ze 17. století.

Na dně přístavu bylo nalezeno několik kamenných kotev, většinou indo-arabského původu. Jedna z nich vážila téměř tunu. Byla tu však objevena i kotva středomořského typu, snad přímo římského původu. Mezi vyloupenými poklady vyniká porcelánová mísa z období čínské dyna-